

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
МИНИСТАРСТВО РАДА, ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

НОВО ПОРОДИЧНО ЗАКОНОДАВСТВО

Зборник са саветовања
Врњачка Бања, 16. и 17. октобар 2006.

Крагујевац, 2006.

Издавач: Правни факултет у Крагујевцу, Центар за породично право

За издавача: проф.др Свето Пурић, декан Факултета

Организатори скупа:
Правни факултет у Крагујевцу
Министарство рада, запошљавања и социјалне политике
Правни факултет у Београду

Одговорни уредник
проф. др Зоран Поњавић

Тираж
400 примерака

Штампа
"ГРАФИЧАР" Ужице

Дизајн корица
проф. Слободан Штетих

Слог
Милош Стојановић

Организовање овог Саветовања помогли су новчаним средствима
Правни факултет у Крагујевцу, Министарство рада, запошљавања и
социјалне политике и Министарство науке и заштите животне средине
Републике Србије.

Организациони одбор Саветовања: Проф. др Зоран Поњавић, Правни
факултет у Крагујевцу, Владимир Илић, државни секретар, Министарство
рада, запошљавања и социјалне политике, проф. др Слободан Панов, Правни
факултет у Београду, проф. др Миодраг Мићовић, Правни факултет у
Крагујевцу, проф. др Оливера Вучић, Правни факултет у Београду, Вељко
Влашковић, Правни факултет у Крагујевцу

Уредници и чланови научног одбора: Проф.др Марија Драшкић
(Породица), проф. др Олга Цвејић Јанчић (Брак и брачни односи), проф.др
Марина Јањић Комар (Односи родитеља и деце), Ранка Вујовић
(Старатељство), Вида Петровић Шкоро (Издржавање и имовински односи),
проф. др Гордана Станковић (Поступци из породичних односа), Љубомир
Пејаковић, проф. др ГорданаКовачек Станић, проф. др Слободан Панов,
проф. др Зоран Поњавић.

ISBN 86-80765-74-0

Зоран Поњавић НОВО ПОРОДИЧНО ЗАКОНОДАВСТВО - ПРОЦЕС ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ПОРОДИЧНОГ ПРАВА	3
Невена Петрушић ПОРОДИЧНОПРАВНА ЗАШТИТА ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ У ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	22
Станка Стјепановић МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРОТИВ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ У СЛУЧАЈУ КАДА ЈЕ ЛИЦЕ ПРЕМА КОМЕ ЈЕ ИЗВРШЕНО НАСИЉЕ БРАЧНИ ИЛИ ВАНБРАЧНИ ПАРТНЕР.....	49
Мирјана Павловић ЗАШТИТА ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ: ЈЕДАН СЛУЧАЈ ИЗ ПРАКСЕ...	61
Јелена Арсић МЕДИЈАЦИЈА У ПОРОДИЧНИМ СПОРОВИМА: ПОСЕБНОСТИ ПОСТУПКА МЕДИЈАЦИЈЕ И УЛОГЕ МЕДИЈАТОРА	73
Марија Драшкић ПРАВО НА ПОШТОВАЊЕ ПОРОДИЧНОГ ЖИВОТА У ПРАКСИ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА.....	93
Олга Цвејић Јанчић БРАК И РАЗВОД.....	137
Барбара Новак ФОРМА СКЛАПАЊА БРАКА – ДИЛЕМЕ У РЕПУБЛИЦИ СЛОВЕНИЈИ	159
Јелена Видић ПРАВНО РЕГУЛИСАЊЕ ДЕЈСТАВА ВАНБРАЧНИХ ЗАЈЕДНИЦА У СРБИЈИ, СЛОВЕНИЈИ, ХРВАТСКОЈ И МАКЕДОНИЈИ	167
Олга С. Јовић БРАК ИЛИ ВАНБРАЧНА ЗАЈЕДНИЦА - ПРАВО ИЗБОРА	187
Оливера Пејак Прокеш ВАНБРАЧНА ЗАЈЕДНИЦА – ПРАВА ВАНБРАЧНИХ ПАРТНЕРА	199
Suzana Kraljić PRAVNA UREDITEV REGISTRIRANE ISTOSPOLNE PARTNERSKE SKUPNOSTI V SLOVENIJI.....	213
Марија Лукић КАРАКТЕРИСТИКЕ ЕВРОПСКОГ ПРАВНОГ ОКВИРА ПРАВА ИСТОПОЛНИХ ПАРТНЕРА: ТЕНДЕНЦИЈЕ, ПРАКСА И УСАГЛАШЕНОСТ ПОРОДИЧНОГ ЗАКОНОДАВСТВА СРБИЈЕ	233
Марина Јањић Комар РОДИТЕЉСКА ОДГОВОРНОСТ	247
Невена Вучковић Шаховић ПРАВА ДЕТЕТА И ПОРОДИЧНО ЗАКОНОДАВСТВО	253

ПОСТУПАК У СПОРУ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ДЕТЕТА

Кључне речи: права деце, посебан поступак, начела, процесноправни институти, предмет спора

Породични закон Србије,¹ у складу са релевантним међународним стандардима, признаје најважнија посебна права детета и, по логичном следу, механизме њихове заштите. То чини регулисањем правила већег броја поступака у коме су деца, односно њихова специфична права или правом заштићени интереси предмет заштите. Они су различити према предмету заштите, а онда и предвиђеној процедури. У гарантовању вишег ниво заштите, законодавац је, као допуну, предвидео и могућност вођења једног, у правној теорији већ названог "омнибус" поступка.² Правила овог поступка примениће се када заштита права детета није на други начин обезбеђена.

У групи субјективних материјалних права детета, која су пододбна за заштиту по правилима парничне процедуре основ законским решењима дају два међународна документа, Конвенција за заштиту људских права и основних слобода³ и Конвенција УН о правима детета,⁴ док је у области заштите процесних права посебно важна Европска конвенција о остваривању дејних права.⁵ Инкорпорисањем решења ових међународних докумената, уз решења којима се испољавају специфичности на националном нивоу, Породични закон усваја квалитативно нов приступ регулативи породичноправних односа. Дејна права призната су и позиционирана као специфична категорија људских права. Тиме је патернализам, који је вековима чинио суштину "односа" родитеља и деце, напуштен у највећој мери, а дете признато као пуноправни учесник, субјект ових "односа". Ограничавајући фактори везани су уз способност детета да формира мишљење, односно уз године живота или зрелост. Ипак, граница животног доба од 10 година, која је доста ниско постављена,

Др Душица Палачковић, редовни професор Правног факултета у Крагујевцу

¹ Породични закон, Сл. гласник РС, бр. 18/05.

² Станковић, Петрушић, Новине у грађанском процесном праву, Ниш, 2005., стр. 79.

³ Конвенцију је усвојио Савет Европе далеке 1950. год.

⁴ Конвенцију је усвојила Генерална скупштина УН 1989. год., а Југославија је ратификовала већ 1990.

⁵ Конвенција је усвојио Савет Европе 1996. год. (у даљем тексту Европска конвенција)

